

INFORMAČNÝ DEŇ K VÝZVE

SEED MONEY FACILITY

11. 12. 2023, ONLINE

ANDREA VRANOVSKÁ, PO 4

andrea.vranovska@vuvh.sk

MIROSLAV LUKÁČ, PO 5

miroslav.lukac@vuvh.sk

ADRIANA KUŠIKOVÁ, PO 6

adriana.kusikova@enviro.gov.sk

Pilier 2: Ochrana životného prostredia

Prioritná oblasť 4: Kvalita vôd

Prioritná oblasť 5: Environmentálne riziká

**Prioritná oblasť 6: Biodiverzita, krajina,
kvalita ovzdušia a pôd**

Prioritná oblasť 4: Kvalita vôd

NEBEZPEČNÉ A NOVÉ LÁTKY – Podporovať monitorovanie, prevenciu a znižovanie znečistenia vody nebezpečnými a novými látkami (prioritné látky EÚ, zoznam sledovaných látok, špecifické znečisťujúce látky v povodí Dunaja, a iné, napr. mikroplasty, liečivá, PFOS)

Možné zameranie – zdroje a cesty znečistenia, kvantifikácia emisií, budovanie kapacít v oblasti monitorovania, modelovania a manažmentu znečistenia nebezpečnými látkami, kvalita sedimentov a pod.

PITNÁ VODA – Podporovať opatrenia zamerané na zníženie nedostatku vedomostí v oblasti ochrany vodných zdrojov a zabezpečenia dodávok pitnej vody

Možné zameranie – ochrana zdrojov vôd (chránené vodohospodárske oblasti), manažment rizík v plochách povodí, systém zásobovania pitnou vodou v podmienkach klimatickej zmeny (sucho), budovanie kapacít a osвета o ochrane vodných zdrojov a pod.

ODPADOVÁ VODA – Podporovať veľké investície do budovania, modernizácie, údržby a obnovy zariadení na čistenie komunálnych odpadových vôd; podporovať alternatívny zber a čistenie odpadových vôd v malých vidieckych sídlach

Možné zameranie – technológie čistenia odpadových vôd s ohľadom na nové látky; posilňovanie kapacít na úrovni štátnej a miestnej správy, verejných služieb s cieľom zlepšiť financovanie, prevádzku a technológie infraštruktúry a služieb v oblasti odpadových vôd; podporovať alternatívny zber a čistenie odpadových vôd v malých vidieckych sídlach

Prioritná oblasť 4: Kvalita vôd

VODA A POĽNOHOSPODÁRSTVO – Podporovať prevenciu a znižovanie difúzneho znečistenia, zadržiavanie živín, inteligentné zavlažovanie a opätovné využívanie vody; a rozvíjať aktívny proces dialógu a spolupráce medzi orgánmi zodpovednými za poľnohospodárstvo a životné prostredie

Možné zameranie – inteligentné zavlažovanie, opätovné využívanie, zlepšiť hospodárenie so živinami, a zvyšovanie povedomia o prepojení medzi poľnohospodárskymi postupmi, kvalitou vody a pôdy, a biodiverzitou a pod.

MIGRÁCIA RÝB – Podporovať opatrenia na umožnenie migrácie rýb v povodí Dunaja

Možné zameranie – monitorovanie, hodnotenie a znižovanie tlakov na migračné druhy rýb, opatrenia na zachovanie/obnovu migračných ciest v tokoch a ekosystémov závislých na vode, zvyšovanie povedomia verejnosti o potrebe ochrany jesetera ako vlajkového druhu rieky Dunaj a pod.

ZMENA KLÍMY – Podporovať opatrenia na prispôsobenie sa vplyvom zmeny klímy v súvislosti s kvalitou a množstvom vody

Možné zameranie – opatrenia na prirodzené zadržiavanie vody v krajine, hospodárenie s vodou v urbanizovaných oblastiach, opatrenia na zachovanie kvality vodných zdrojov pri povodňových situáciách a pod.

Prioritná oblasť 5: Environmentálne riziká

MANAŽMENT ZDROJOV na úrovni povodí/čiastkových povodí s cieľom uľahčiť adaptáciu Dunajských krajín na klimatickú zmenu a podporiť predvídanie lokálnych a regionálnych dopadov klimatických extrémov – technické a personálne zabezpečenie

KOORDINÁCIA PLÁNOV OPERATÍVNEHO MANAŽMENTU POVODNÍ A CIVILNEJ OCHRANY

prínosy civilnej ochrany v cezhraničných povodiach alebo úsekoch vodných tokov

BEZPEČNOSŤ KRITICKEJ VODOHOSPODÁRSKEJ INFRAŠTRUKTÚRY V CEZHRANIČNÝCH POVODIACH

pohotovostné plánovanie pre prípady porúch a havárií

RIEŠENIE RIZIKA Z HAVARIJNÉHO ZNEČISTENIA

zlepšenie kapacít na úrovni cezhraničnej, regionálnej alebo na úrovni povodia – rozvoj a/alebo modernizácia plánov, vybavenia (vrátane monitoringu), informačných a varovných systémov, a spoločných tréningových aktivít

Prioritná oblasť 5: Environmentálne riziká

FLAGSHIPS – vlajkové témy:

- ✓ Manažment rizík – v prípadoch spôsobených klimatickou zmenou (povodňové riziká, sucho a nedostatok vody, požiare, apod.); skládkami nebezpečných látok, odkaliskami a pod.
- ✓ Aplikácia prírode blízkyh opatrení na zníženie povodňového rizika
- ✓ Zlepšenie bezpečnosti zariadení na nakladanie s odpadom

Možné zameranie – plány manažmentu rizík, systémy predpovedí a varovania pre rôzne nebezpečenstvá, postupy rýchlej reakcie, opatrenia na prevenciu katastrof, budovanie kapacít a pripravenosť vládnych a mimovládnych organizácií a pod.

Prioritná oblasť 6: Biodiverzita, krajina, kvalita ovzdušia a pôd

Vypracovanie a/alebo implementovanie akčných plánov starostlivosti ohrozených „dáždnikových (umbrella species)“ druhov v podunajskej oblasti

Možné zameranie – Ochrana, monitoring, manažment a/alebo obnova biotopov pre „klúčové druhy (keystone species)“ a „vlajkové druhy (flagship species)“ v celom povodí Dunaja; zabezpečenie konektivity v krajine (vrátane vodných tokov a migrácie rýb, najmä z čeľade jeseterovité); aktivity zachovanie a/alebo obnovu riečneho ekosystému, vypracovanie Akčného plánu pre jesetery, zlepšovanie priaznivého stavu rastlinných a živočíšnych druhov a biotopov, chránených území Natura 2000 a pod.

Zlepšenie a/alebo zachovanie ekosystémových služieb súvisiacich s pôdou

Možné zameranie – odstránenie umelých odvodňovacích systémov, vytvorenie funkčného záplavového územia, rozširovanie inundácie, „predlžovanie“ vodných tokov (obnova meandrov v poľnohospodárskej krajine), prirodzené zadržiavanie vody ako prírode blízke opatrenia (nature based solutions – NBS), analýzy dostupných údajov a spracovanie štúdií ekosystémových služieb najmä v mokradiach a ramsarských lokalitách, spolupráca s hospodáriacimi subjektami v povodí, podpora paludikultúry a environmentálne vhodných poľnohospodárskych postupov

Stimulovanie manažmentu a ekologickej obnovy mokradí, najmä v delte Dunaja

Možné zameranie – Ochrana, manažment, obnova a rozumné využívanie mokrad'ových ekosystémov vrátane vodných tokov; zadržiavanie vody v krajine; vytváranie chránených území; zadržiavanie vody v záplavových územiach, močiaroch, sprietočňovanie ramien, revitalizácia degradovaných mokradí a i.

Prioritná oblasť 6: Biodiverzita, krajina, kvalita ovzdušia a pôd

Podporovanie výskumu na vývoj a uplatňovanie najvhodnejších metód na prevenciu a kontrolu invázií nepôvodných druhov (IAS) a na riadenie priekopových ciest v súlade so stratégiou DIAS a nariadením EÚ 1143/2014 o IAS

Možné zameranie – zásady dobrej praxe a kontrola IAS v rybnom hospodárstve, zvyšovanie povedomia ohľadom IAS, špecializovaný monitoring vnútrozemských prístavov (balastná voda a pod.), monitoring prostredníctvom eDNA, kontrola dovozu, opatrenia proti šíreniu, odstraňovanie, vypracovanie rentabilných plánov a vytvorenie eradikačných tímov)

Identifikácia miest so zastaranými zvyškami pesticídov a podobných chemikálií a príprava plánov nápravy a plánov riadenia rizík v prípade environmentálnych havárií

Prijatie opatrení na postupné znižovanie znečistenia ovzdušia, pričom ako minimálny krok treba dodržiavať limitné hodnoty pre znečisťujúce látky podľa smernice o kvalite ovzdušia

Budovanie kapacít národných a miestnych orgánov, mimovládnych organizácií, odbornej a vedeckej komunity v záležitostiach súvisiacich so životným prostredím

Možné zameranie – podpora aktivít zoskupení Danubeparks, Karpatskej iniciatívy pre mokrade (CWI), Wild Islands RRI

Ukotvenie koncepcie zelenej infraštruktúry EÚ v dunajskom regióne; podpora ekologickej konektivity prostredníctvom spolupráce medzi makroregionálnymi stratégiami; nadviazanie medzinárodnej spolupráce a harmonizácia strategických dokumentov medzi chránenými územiami v riečnych systémoch v povodí Dunaja

Možné zameranie – vytváranie biotopov v krajine ako adaptácia na zmenu klímy, ekologické siete

<https://nature.danube-region.eu/>

Možnosti financovania projektov

Environmentálne projekty sú financované predovšetkým:

- **INTERREG Danube Region Programme** <https://www.interreg-danube.eu/>
- **INTERREG Central Europe** <https://www.interreg-central.eu/>
- **INTERREG Europe** <https://www.interregeurope.eu/>
- **INTERREG A – Crossborder cooperation**
https://ec.europa.eu/regional_policy/policy/cooperation/european-territorial/cross-border_en
- **LIFE Programme** https://cinea.ec.europa.eu/programmes/life_en
- **HORIZON Europe** <https://www.horizon-eu.eu/>
- **Operačný program Slovensko** <https://eurofondy.gov.sk/program-slovensko/>
- <https://www.euro-access.eu/en>

A water vole is swimming in a pond, surrounded by green aquatic plants and fallen leaves. A damselfly is visible in the upper right corner of the image.

Ďakujem za pozornosť

<https://waterquality.danube-region.eu/>

<https://environmentalrisks.danube-region.eu/>

<https://nature.danube-region.eu/>